

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **P.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej F., so sídlom v B., IČO: X., proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná **M.**, so sídlom v B., o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 13 C 279/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 12. júna 2014 sp. zn. 9 Co 384/2014, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina uznesením zo 4. apríla 2014, č.k. 13 C 279/2012-92, uložil žalobkyňi povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 20 Eur za odvolanie podané proti rozsudku Okresného súdu Žilina zo 14. januára 2014, č.k. 13 C 279/2012-58, ktorým súd žalobu o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Súdny poplatok bol súdom vyrubený podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“) s poukazom na § 5 ods. 1 písm. a/, § 6 ods. 1, 2 a § 18ca tohto zákona.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Žiline uznesením z 12. júna 2014, sp. zn. 9 Co 384/2014, napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil. Poukázal na § 6 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb., z ktorého vyplývala

povinnosť odvolateľa zaplatiť súdny poplatok podľa rovnakej sadzby ako pri podaní návrhu na začatie konania, pričom opačný výklad tohto ustanovenia zo strany odvolateľky považoval odvolací súd za tendenčný. Za nesprávne považoval aj stanovisko odvolateľky k aplikácii prechodného ustanovenia § 18ca zákona č. 71/1992 Zb. upravujúceho určovanie poplatkovej povinnosti v konaniach začatých do 30. septembra 2012, keď odvolanie ako úkon bolo navrhnuté po tomto dátume, preto bola aplikácia právnej úpravy zákona účinného v čase vzniku poplatkovej povinnosti (teda v čase podania odvolania) zo strany okresného súdu správna.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, ktorá žiadala rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov zrušiť a pre prípad úspešnosti žiadala priznať náhradu trov dovolacieho konania. Dovolanie odôvodnila tým, že jej postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.), ktorá vada mala spočívať v prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu a v porušení práva dovolateľky na súdnu ochranu zaručenú v čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky, pretože jej súd uložil poplatkovú povinnosť tam, kde ju nemala. Podľa jej názoru rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prekvapivé, pretože popieralo doterajšiu konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2007, sp. zn. 4 Cdo 39/2007, v ktorom dovolací súd vyslovil, že „za súdne konania, ktoré nie sú uvedené v Sadzobníku súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb., sa súdne poplatky nevyberajú; v takomto prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy“. Ďalej dovolateľka uviedla, že vyrubenie súdneho poplatku za odvolanie bolo v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. a tiež s čl. 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, z ktorého vyplýva zákaz použitia analógie legis pri určovaní okruhu úkonov podliehajúcich spoplatneniu. Dovolanie mala za to, že spoplatneniu v danej veci podlieha len samotná žaloba na náhradu škody, nie však odvolanie. Tvrdila, že žalobu podala pred účinnosťou novely č. 286/2012 Z. z., preto mali súdy vychádzať zo znenia prechodného ustanovenia § 18ca zákona č. 71/1992 Zb. a aplikovať právnu úpravu platnú do 30. septembra 2012, podľa ktorej bolo toto konanie vecne oslobodené od súdneho poplatku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas žalobkyňa zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.,

bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a 239 O.s.p.

Prípustnosť dovolania podľa § 239 O.s.p. v predmetnej veci neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu, ani o uznesenie, ktorým by odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska, a ani o potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Rovnako nejde ani o uznesenie odvolacieho súdu, potvrdzujúce uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Prípustnosť dovolania žalobkyne by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalobkyňa procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

V dovolaní výslovne namietala existenciu vady uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p., t. j. že sa jej postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, ktorú videla v prekvapivom rozhodnutí odvolacieho súdu.

Dovolací súd po preskúmaní procesného postupu súdov nižšieho stupňa dospel k záveru, že k namietanej vade (§ 237 písm. f/ O.s.p.) v konaní nedošlo a námietka dovolateľky o jej existencii je neopodstatnená.

V zmysle konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky, o odňatie možnosti účastníka konania konať pred súdom ide v prípade procesného postupu súdu, ktorý zastavil konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku z návrhu na začatie konania (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.) napriek tomu, že poplatník bol od platenia súdneho poplatku oslobodený (viď R 50/1997, I. ÚS 1/2000). V danej veci však o takýto prípad nešlo, vzhľadom k tomu, že odvolací súd riadne prejednal odvolanie podané žalobkyňou vo veci samej. Žalobkyňa tak mala právo domáhať sa ochrany svojich práv na súde vyššieho stupňa na základe riadneho opravného prostriedku a zo strany súdov nižšieho stupňa, ktoré rozhodli o poplatkovej povinnosti žalobkyne, nedošlo k odopretiu jej práva na prístup k súdu garantovaného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorého porušenie by malo za následok odňatie možnosti žalobkyne konať pred súdom a zakladalo by procesnú prípustnosť podaného dovolania.

Pokiaľ ide o námietku prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd poukazuje na predchádzajúce rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v tejto otázke (napr. sp. zn. 7 Cdo 102/2011, 2 Cdo 226/2011, 5 Cdo 46/2011). Odňatie možnosti konať pred súdom, ktoré bolo spôsobené tzv. prekvapivými, resp. nečakanými rozhodnutiami, nastane vtedy, ak odvolací súd svoje rozhodnutie „nečakane“ založil na iných právnych záveroch než súd prvého stupňa, pričom účastníkovi bolo odňaté právo namietat' správnosť (novo zaujatého) právneho názoru na inštančne vyššom súde. V týchto prípadoch spravidla odvolací súd vyvodil svoj (iný) právny záver zo skutočností, ktoré súd prvého stupňa výslovne právne neposudzoval, resp. nevyhodnotil, a účastník v odvolacom konaní nemal dôvod namietat' a zdôvodňovať prípadné nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa.

V prejednávanej veci o takýto prípad odlišného právneho názoru odvolacieho súdu od prvostupňového súdu jednoznačne nejde. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že tento sa stotožnil s podstatou právnej argumentácie súdu prvého stupňa a zároveň sa vypořiadal s odvolacími námietkami žalobkyne. Jeho odôvodnenie neobsahuje žiadne právne argumenty, ku ktorým by žalobkyňa nemala možnosť sa v konaní vyjadriť.

Z obsahu podaného dovolania je navyše zrejmé, že dovolateľka ním v skutočnosti namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím i prvostupňovým súdom. V súvislosti s touto námietkou dovolateľky je potrebné uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), avšak (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. Právne posúdenie veci je totiž realizáciou vlastnej rozhodovacej činnosti súdu, ktorou sa účastníkovi konania neodnímajú žiadne procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde (viď R 54/2012 a tiež niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napr. rozhodnutie z 29. júna 2010, sp. zn. 1 Cdo 62/2010, z 29. novembra 2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, z 9. júna 2011, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, z 24. mája 2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, z 3. mája 2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, z 23. júna 2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011, zo 14. augusta 2013, sp. zn. 7 Cdo 17/2013).

Vzhľadom k tomu, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesnej vady konania tvrdenej dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky procesne neprípustné dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyňi, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že v dovolacom konaní jej žiadne nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. marca 2015

JUDr. Edita B a k o š o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová